

KALVARIJOS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Kalvarijos savivaldybės (toliau – Savivaldybė) Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės biudžetas, bei kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba atlieka veiklos plane numatytus finansinius ir veiklos auditus, teikia išvadas dėl Savivaldybei priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitų, teikia Savivaldybės tarybai išvadas, priimant sprendimus dėl paskolų ėmimo.

Tarnyba yra juridinis asmuo, kuris įsteigtas Savivaldybės tarybos sprendimu ir atskaitingas Savivaldybės tarybai.

Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas įpareigoja Tarnybą savo veikloje vadovautis Lietuvos Respublikos teisės aktais: Vietos savivaldos įstatymu, Biudžeto sandaros įstatymu, Viešojo administravimo įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Valstybes tarnybos įstatymu, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu, Viešųjų įstaigų įstatymu, Administracinių teisės pažeidimų kodeksu, Valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais norminiais aktais. Tarnyba vadovaujasi Savivaldybės tarybos 2012 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T-20-10 patvirtintais Tarnybos nuostatais.

Tarnybos atliekamo audito išorinę priežiūrą vykdo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

Tarnyboje patvirtintos dvi pareigybės ir dirba du valstybės tarnautojai: savivaldybės kontrolierius ir vyriausiasis specialistas. Pastarasis dirba pagal nustatytą įstaigos darbo grafiką, t.y. ne visą darbo laiką. Jo pareigybė šiuo metu yra pakaitinis valstybės tarnautojas, tačiau 2013 metais vykusio konkurso metu pretendentų į nuolatinę vyr. specialisto pareigybę nebuvo. 2013 metais savivaldybės kontrolierius dirbo nepilnus metus (iki 2013 m. vasario 1 d. jis buvo vaiko priežiūros atostogose).

Tarnyba 2013 m. lapkričio 11 d. pasirašė pirmąjį bendradarbiavimo susitarimą su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole dėl tarpusavio pagalbos atliekant auditus Kalvarijos savivaldybėje. Susitarimas grindžiamas tuo, kad LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsniu šalims yra pavesta atlikti viešojo sektoriaus subjekto metinių ataskaitų rinkinių ir viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą. Bendradarbiavimas sudaro galimybę labiau įsigilinti į audito specifiką, geriau parengti audito ataskaitas.

Tarnyba dirba pagal iš anksto nustatytą ir patvirtintą metinį veiklos planą, kurio tvirtinimo tvarką reglamentuoja Vietos savivaldos įstatymas. Tarnybos veiklos planas 2013 metams parengtas 2012 m. lapkričio mėnesį. Veiklos planas lapkričio 24 d. buvo suderintas su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtintas ir pateiktas Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei.

Finansinio audito ciklas nesutampa su kalendoriniais metais, nes audituojami subjektai metinius biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, apie kurių teisingumą auditorius turi pareikšti nuomonę, sudaro tik kalendoriniams metams pasibaigus.

2013 metų veiklos plane numatyti darbai atlikti. Visos atliktų auditų ataskaitos, išvados buvo teikiamos pagal kompetenciją Savivaldybės tarybai, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui ir audituotiems subjektams. Auditų rezultatai buvo pristatyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Visos ataskaitos ir išvados, taip pat Tarnybos metinis

veiklos planas, strateginis veiklos planas, kita dokumentacija ir informacija skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

Ataskaitiniais metais savivaldybės tarybai buvo pateikta audito ataskaita dėl Kalvarijos savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, išvada dėl Kalvarijos savivaldybės 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, audito išvada dėl Kalvarijos savivaldybės 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, audito ataskaita ir audito išvada dėl Kalvarijos savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2012 m. ataskaitų. Savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-28-4 „Dėl Kalvarijos savivaldybės 2013 metų biudžeto patvirtinimo“ buvo patvirtinta, o vėliau Savivaldybės tarybos sprendimais patikslinta Savivaldybės 2013 metų biudžeto pajamos 28 073,8 tūkst. Lt, asignavimai 28 073,8 tūkst. Lt. Finansinio audito metu nebuvo nustatyta teisės aktų pažeidimų ir klaidų, galinčių daryti reikšmingą įtaką audituotoms Savivaldybės 2013 metų biudžeto įvykdymo ataskaitoms. Be šių auditų taip pat buvo audituojami subjektai – Savivaldybės biudžetinės įstaigos. Pradėtas 2013 metų Sangrūdos gimnazijos biudžeto vykdymo finansinių ataskaitų auditas ir 2013 metų Akmenynų pagrindinės mokyklos biudžeto vykdymo finansinių ataskaitų auditas (abu tikrinimai užbaigti 2014 m.). Savivaldybės tarybai pateiktos dvi išvados dėl banko paskolų paėmimo galimybių: dėl ilgalaikės paskolos vykdomam investiciniam projektui „Universalaus daugiafunkcinio centro steigimas Kalvarijos savivaldybėje“ ir dėl ilgalaikės paskolos 2013-2014 metais vykdomo projekto „Aktyvūs jauni žmonės atgaivina senovines tradicijas“ įgyvendinimui, projektų techninės dokumentacijos parengimui, investicinių projektų finansavimui ir ilgalaikio turto vertės padidinimui („Automatizuotos gatvių apšvietimo valdymo ir apskaitos sistemos diegimas kaimiškosiose vietovėse“, „Liubavo seniūnijos administracinio pastato atnaujinimas“, „Palankių sąlygų sukūrimas puoselėti krašto istoriją ir tradicijas Kalvarijos savivaldybės Akmenynų pagrindinės mokyklos muziejuje ir medienos apdirbimo amatų centre“, „Kalvarijos savivaldybės Sangrūdos gimnazijos stadiono infrastruktūros gerinimas“, „Kalvarijos savivaldybės specialiojo plano bei bendrojo ir detaliųjų planų parengimas“, „Kalvarijos savivaldybės Jungėnų pagrindinės mokyklos šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimas, įrengiant iki 500 kW galimumo biokuro katilą“, „Jungėnų kultūros namų pastato renovacija ir aplinkos gerbūvio sutvarkymas“, „Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano koregavimas ir detaliųjų bei specialiųjų planų parengimas“, „Kaimo plėtros projektai“, „Kalvarijos miesto gatvių ir šaligatvių sutvarkymas“, projekto „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Kalvarijos savivaldybėje“ įvadų įrengimas).

Per ataskaitinį laikotarpį Tarnyba atliko ribotos apimties patikrinimus:

- dėl 2013 metų aplinkos lėšų panaudojimo efektyvumo Savivaldybės švietimo įstaigose (mokyklose, gimnazijose, darželyje). Lėšų panaudojimas buvo vertinamas lyginant su dvejų paskutiniųjų metų duomenimis, todėl apėmė 3 metų laikotarpį – 2011-2013 metus;
- dėl mokinio krepšelio lėšų naudojimo, paskirstymo efektyvumo Savivaldybės švietimo įstaigose. Laikotarpis – 2011-2013 metai. Patikrinimas baigtas 2014 metais;
- dėl lėšų, skirtų komunalinėms paslaugoms apmokėti. Tikrinimas apėmė 13 Savivaldybės įstaigų, tikrinimo laikotarpis – 2011-2013 metai. Patikrinimas baigtas 2014 metais.

Atliekamas auditas – tai ne tik finansinės atskaitomybės ar įstaigos veiklos vertinimas, ar klaidų paieška, jis orientuotas į ateitį. Auditui siekiama paveikti, kad audituojamuose subjektuose ateityje būtų išvengta klaidų ir neatitikimų, kad būtų stiprinama vidaus kontrolė, padidintas veiklos efektyvumas. Auditų ir kitų ribotos apimties patikrinimų metu buvo nuolat bendraujama su audituojamų įstaigų vadovais ir darbuotojais, ieškoma būdų probleminiams klausimams išspręsti.

Audituojami subjektai teikė Tarnybai informaciją apie pareikštų pastabų ištaisymą, pridėdami tai patvirtinančius dokumentus. Visos 2013 metais pateiktos rekomendacijos vykdomos arba numatytos priemonės joms vykdyti. Tačiau aktyviausiai rekomendacijos vykdomos ir pažeidimai šalinami vykdomo audito metu. Tarnyba pateikia ir žodinius patarimus bei rekomendacijas, kurios, mūsų nuomone, padeda išvengti kai kurių klaidų ir neatitikimų valdant ir naudojant Savivaldybės biudžeto lėšas ir turtą.

Be atliktų auditų, patikrinimų ir teiktų išvadų, Tarnybos tarnautojai dalyvavo ataskaitiniais metais vykusiuose savivaldybės tarybos bei Kontrolės komiteto posėdžiuose, bendradarbiavo su Savivaldybės administracijos centralizuota vidaus audito tarnyba. Be šios veiklos Tarnyba aktyviai teikė informaciją savo kompetencijos ribose piliečiams, įstaigoms, institucijoms, tarybos nariams, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Tarnyba gaunamus iš kitų institucijų ar įstaigų paklausimus registruoja įstaigos dokumentacijos plane numatytame registre. Atsakymai į paklausimus ir visa reikalinga informacija suinteresuotiems asmenims pateikiama laiku, nepažeidžiant įstatymo nustatytų terminų ir kitų reikalavimų.

Tarnyba priklauso savivaldybių kontrolierių asociacijai, todėl aktyviai dalyvaujama jos narių veikloje, taip pat apskrities kontrolierių susirinkimuose, kur aptariami svarbūs bei probleminiai kontrolieriams klausimai. Ataskaitiniais metais Tarnyba paruošė 3 tarybos sprendimų projektus, savivaldybės kontrolierius parengė 10 įsakymų. Atlikdama savo funkcijas Tarnyba bendradarbiavo su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis, teikė tarnybinę pagalbą kitų savivaldybių kontrolierių tarnyboms, konsultavo ir teikė metodinę paramą savivaldybės biudžetinių įstaigų ir administracijos specialistams.

2013 metais Tarnybos veiklos dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka buvo sutvarkyti, paruošti ir perduoti archyviniam saugojimui.

Tarnyba tvarko buhalterinę Tarnybos apskaitą pagal VSAFAS reikalavimus naudojant kompiuterinę programą Labbis, sudaro biudžeto vykdymo ir kitų suvestinių ataskaitų rinkinį, atlieka atsiskaitymus su Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybine socialinio draudimo fondo valdyba, teikia deklaracijas. Pasibaigus metams, atlieka metinį apskaitos duomenų suderinimą ir perkėlimą į VSAKIS duomenų bazę.

Didelis dėmesys skiriamas atliekamo audito kokybei. Patikimiausias būdas gerinti audito kokybę – kelti specialistų kvalifikaciją ir didinti jų kompetenciją. Ne mažiau svarbu užtikrinti kokybišką vidinę ir išorinę audito peržiūrą. Audito kokybės kontrolės pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad visi auditai būtų atliekami pagal valstybinio audito reikalavimus bei kitas nustatytas tvarkas ir taisykles. Tarnybos ištekliai, darantys didelę įtaką įstaigos veiklos rezultatams, yra darbuotojai, jų kompetencija ir profesionalumas. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje 2013 metais dirbo 2 valstybės tarnautojai. Galime pasidžiaugti, kad šis skaičius padidėjo ir tai buvo pirmi metai (nors ir nepilni) nuo 2000 metų, kai Tarnyboje dirbo daugiau nei 1 tarnautojas. Dirbant šį sudėtingą ir kokybiškai naują darbą, reikia nuolat gilinti žinias ir tobulinti įgūdžius, užtikrinant savalaikį ir efektyvų mokymą. Valstybės tarnybos įstatymo 46 str. nuostatos reglamentuoja, kad valstybės tarnautojų mokymui skirtos lėšos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 % ir ne daugiau kaip 5 % valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. Tačiau 2013 metais Tarnybos valstybės tarnautojo mokymui visiškai nebuvo skirta lėšų. Ataskaitiniu laikotarpiu mokymuose nedalyvauta. Savarankiškai studijuoti teisės aktai, jų pakeitimai, taip pat dalintasi darbo patirtimi su Valstybės kontrole, kitų savivaldybių kontrolieriais ir specialistais.

Tarnybos nepriklausomumas – tai vienas svarbiausių principų, įtvirtintų Vietos savivaldos įstatyme. Tai reiškia, kad Tarnybai negali būti daroma įtaka nei politiškai, nei finansiškai, ji pati turi teisę pasirinkti audituojamus subjektus ir audito procedūras, skelbti visuomenei savo veiklos rezultatus. Pagrindinė Tarnybos veiklos tobulinimo kryptis – gerinti atliekamo audito kokybę, laikantis Valstybinio audito reikalavimų ir nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principų, taip pat skatinti pažangių finansų valdymo ir kontrolės sistemų diegimą viešajame sektoriuje.

Savivaldybės kontrolierius

Tomas Lužanskis

Rengė: E.Pačkauskienė